

InterForce News

Nummer 1 · Marts 2011

**Pay-back-time for
bureaudirektøren**

Side 4

**Historisk udsendelse
af fly og soldater**

Side 12

Interforce News udgives af Interforce Sekretariatet og udkommer fire gange årligt.

Ansvarshavende redaktør:
Chef for Interforce Sekretariatet,
generalmajor (pens.)
Jens Johansen.
www.interforce.dk

Redaktør:
Journalist Morten Fredslund,
Pressebureauet Århus
Tlf. 2086 5603
mf@pressebureauet.dk

Forsidefoto:
Hasse Resenbro, adm. dir., Cox
Copenhagen.
Foto: Karen Dahlin, FMC

Redaktionen afsluttet
21. marts 2011.

Abonnement og distribution:
Interforce Sekretariatet,
Postboks 2153
1016 København K
Tlf.: 4567 3092
E-mail: interforce@interforce.dk

Tryk: DataGraf Auning A/S
Oplag: 4.200 ekspl.
ISSN 1601-491X

FORSVAR – ET FÆLLES ANSVAR

Interforce er et samarbejde mellem forsvaret og civile private og offentlige virksomheder omkring forsvarets brug af det frivillige personel. Interforce formål er at forbedre forholdene for de medarbejdere, der har både en militær og en civil forpligtelse, når forsvaret bruger de "skjulte" ressourcer.

Interforce blev etableret i 1999 og har en komité bredt sammensat af topchefer fra en række private og offentlige virksomheder, institutioner og organisationer.

En vigtig vekselvirkning

LEDER
af
chefen for
Forsvarets Personeltjeneste,
generalmajor
Niels Bundsgaard

Foto: Henri H. Nielsen, HOK

Forsvaret står i en gunstig position med hensyn til hvervning af personel. I øjeblikket må vi sige nej til folk, der søger fast job i forsvaret. Men det får os ikke til at hvile på laurbærene. Der er således ingen tvivl om, at tiderne på et eller andet tidspunkt skifter – det må vi være klar til at kunne håndtere. Og blandt andet derfor er det vigtigt med en tæt kontakt mellem forsvaret og det civile erhvervsliv.

Allerede i dag ser vi, at personel forlader forsvaret. Nogle gør det for, i en periode, at prøve kræfter med et civilt job eller uddannelse. Og det er en udvikling, jeg anser som gavnlig for såvel forsvaret som erhvervslivet. Begge miljøer bidrager med kompetencer til medarbejderen, som alle får gavn af. Derfor er det også vigtigt, at vi som arbejdsgivere er fleksible og ikke stiller hindringer i vejen, når en medarbejder søger nye udfordringer i en periode.

Det gælder eksempelvis også, hvis de udfordringer, som medarbejderen søger, er som soldat udsendt til en international mission. En medarbejder, der udsendes til en international mission, vil uden tvivl vende beriget tilbage til arbejdspladsen. Men en udsendelse kræver til gengæld, at arbejdsgiveren udviser en særlig fleksibilitet og opbakning – hvilket er hele idéen med Interforce.

I øjeblikket arbejdes der på højtryk for at få en veteranpolitik sat i faste rammer.

Og jeg har med glæde noteret mig, at en række af Interforce mange støttevirksomheder har tilkendegivet vilje til at tilbyde beskæftigelse til sårede soldater. På trods af, at vi anvender de mest moderne sikkerhedsforanstaltninger, ser vi desværre, at nogle soldater vender hjem med fysiske eller psykiske skader, som kræver, at der tages særlig hånd om dem.

I forsvaret forsøger vi til stadighed at udvikle nye tilbud, som kan hjælpe de sårede soldater til en meningsfuld og selvstændig tilværelse. Og mange af dem fortsætter med at have tilknytning til forsvaret i en årrække efter deres tilskadekomst. Men i fremtiden vil vi uden tvivl også se et større behov for civile virksomheder, der er parate til at ansætte soldater med mén efter krigsskader – det være sig både psykiske og fysiske mén. I bestræbelserne på at give de sårede soldater et så normalt liv som overhovedet muligt, er det tætte samarbejde mellem forsvaret og erhvervslivet derfor vigtigere end nogensinde før.

Vi skal imidlertid også huske de raske veteraner. Mange, især unge, soldater står i dag til rådighed for arbejdsmarkedet, når de vender hjem efter en udsendelse. Og for dem er det vigtigt at vide, at næsten 1.800 virksomheder i Interforce-netværket anerkender og værdsætter soldatens indsats under fremmede himmelstrøg.

www.interforce.dk **InterForce**

Ny informationsfolder og designlinie

Virksomheder, der ønsker klar besked om Interforce, kan nu finde de basale oplysninger i en helt ny hvervebrochure. Brochuren barsler med et nyt grafisk design, som fremover vil tegne Interforce grafiske linie.

En ny hvervefolder til potentielle støttevirkomheder har et nyudviklet grafisk design, som allerede nu pryder en række af Interforce forskellige papirvarer som visitkort, brevpapir, kuverter, hand-out-mapper ect.

Gennemgående i det nye design er elementer fra Interforce logoet. Blandt andet et rødt, buet ele-

ment inspireret af logoets globus samt en stålfarvet bue hentet fra Interforce logoets ydre, grå buer, som både symboliserer Trelleborgs beskyttende volde samt fællesskabets og samarbejdets knyttede bånd.

Nyt format

Den nye hvervefolder til potentielle støttevirkomheder erstatter den kvadratiske folder "Forsvar - et fælles ansvar", som blev lanceret for snart 10 år siden.

Den nye hvervefolder er også tre-fløjet, men i A4-format.

Beskrivelsen af Interforce sker gennem korte fakta-tekster rubriceret af overskrifterne: "Hvad er Interforce?", "Baggrund", "Hvorfor skal jeg tilmelde min virksomhed?", "Hvad binder jeg min virksomhed for?", "Hvad får min virksomhed ud af det?", "Hvem kan blive medlem af Interforce", "Hvad skriver min virksomhed under på" samt "Interforce er også".

Folderen "Et samarbejde mellem forsvaret og civile virksomheder" indeholder desuden en kort tekst af Novozymes koncerndirektør, Steen Riisgaard, hvor han giver sine begrundelser for at støtte Interforce.

Den nye hvervefolder "Et samarbejde mellem forsvaret og civile virksomheder" kan rekvireres ved henvendelse til Interforce Sekretariatet på tlf.: 4567 3092 eller e-mail: interforce@interforce.dk

Den nye folder, hvis udseende fremover vil præge hele Interforce designlinie.

Hasse Resenbro på patrulje i Green Zone. Presseofficeren ses som nummer to i patruljen i området ved Bandi Barq Road.
Foto: Serjent Rupert Frere, UK Army

Pay-back-time for bureaudirektøren

Efter 30 års gode oplevelser som reserveofficer vil reklamebureau-direktør sige tak og betale forsvaret tilbage under tre måneders udstationering som presseofficer ved Den Danske Kampgruppe i Helmand.

Kommunikation, et fritidshverv som reserveofficer og eventyret har været vigtige kardinalpunkter gennem hele 51-årige Hasse Resenbros voksenliv. Derfor var det også noget nær en drøm, der gik i opfyldelse, da han fik mulighed for at kombinere alle tre ting under en udstationering som presseofficer ved den danske kampgruppe i Helmand-provinsen.

- Jeg synes jo, det er genialt, at forsvaret kan gøre brug af mine og andres civile kompetencer ude i den skarpe ende. Og da min arbejdsgiver, reklamebureauet

Cox Copenhagen, har bedt mig etablere en konsulent-virksomhed til sommer, ja så passede det som fod i hose, at jeg kunne tage opgaven som presseofficer ved ISAF Hold 11 fra februar og godt tre måneder frem, siger Hasse Resenbro. Han er oberstløjtnant af reserven og har siden 1996 været adm. direktør i reklamebureauet Cox Copenhagen i København. Når han vender hjem fra Afghanistan, er det for at lede en ny enhed for strategisk kommunikationsrådgivning hos Cox, der er en del af den norske kommunikationskoncern Media Bergen, som tæller 32 bureauer og cirka 350 medarbejdere.

Bedste resultat på bundlinjen

- Hvis en virksomhed leder efter den mest effektive måde at blive eksponeret og brandet på, ja så får de at vide, at en smart annonce er sagen. Altså hvis de spørger reklamebureauet. Hvis de derimod spørger et PR-bureau, ja så er det

pressemeddelelser og lobby virksomhed, der er løsningen, mens blogs på de sociale medier og smarte hjemmesider er svaret, hvis de spørger det unge webfirma med de ildsprudlende it-nørder. Min opgave bliver at sammensætte en virksomhed i Cox-gruppen, som nøgternt vejleder kunden om, hvilke løsninger der sammen eller hver for sig giver det bedste resultat på bundlinjen, siger Hasse Resenbro.

Tidligere har Hasse Resenbro været marketingchef hos Texas Instruments og Xerox, været bureauchef i Heim-burger-Gruppen og indehaver af reklamebureauet Resenbro + Partners a/s, som han i 2007 solgte til den norske kommunikationskoncern.

Som reserveofficer har Hasse Resenbro en lang karriere bag sig som presseofficer og medievejleder ved internationale stabe. Senest som Deputy Chief Public

Affairs ved NATOs Multinationale Corps Northeast i Szczecin i Polen.

Afklaret med risikoen

Opgaven med at vejlede en militær stab i forhold til medier og presse var ham derfor ikke uvant, da han landede i Camp Price i begyndelsen af februar. Men det er rammerne derimod.

- Selv om jeg ikke altid kommer ud, hvor risikoen er størst, er der en risiko ved at tage til Helmand, og det er jeg helt afklaret med. Det samme er min familie, og det er jo væsentligt. For der skal være ro på hjemmefronten, når man udsendes til et risikoområde som Helmand, siger Hasse Resenbro, der er gift og har en 21 år gammel søn, der gør tjeneste ved Jydske Dragonregiment som reserveofficer.

- Men han skal ikke udsendes – han skal i gang med at læse videre, når han hjemsendes fra Holstebro, siger Hasse Resenbro med et selvironisk smil i stemmen.

Var steget for meget i graderne

Opgaverne som presseofficer ved kampgruppen spænder vidt. Fra udfærdigelse af pressepolicy og skrivning af artikler med tilhørende fotos samt håndtering af

pressebesøg til vejledning og medietræning af chefen, når pressen henvender sig.

- Det er ikke så længe siden, jeg blev udnævnt til oberstløjtnant af reserven. Men paradoksalt nok var det lige ved at få den konsekvens, at jeg ikke kunne udsendes som presseofficer – en funktion der typisk bestrides af en kaptajn eller major. For mig er det hip som hap, hvad jeg har på skuldrene under udsendelsen, så jeg tilbød, at man midlertidigt kunne tilbageføre mig til major. Men det kunne slet ikke lade sig gøre, lød svaret fra personeltjenesten. Heldigvis blev der fundet en god ordning til sidst, siger Hasse Resenbro, der på grund af sin grad i første omgang var planlagt indkvarteret i samme telt som kampgruppens øverste ledelse, Command Group.

- Men det blev heldigvis rettet inden, vi tog af sted. Dels har vores chefer behov for at kunne være sig selv ind imellem og dels er jeg som presseofficer ikke chef – selv om stjernerne på skuldrene i mit tilfælde siger noget andet, siger Hasse Resenbro, der giver tre grunde til, at han allerede for halvandet år siden indgik en aftale med Cox' bestyrelsesformand om, at han ville lade sig udstationere til Helmand, hvis chancen bød sig.

Trods sin civile karriere har Hasse Resenbro haft tæt kontakt til forsvaret de sidste 30 år. Foto: Per Amnitzbøl Rasmussen

- Gennem 30 år har forsvaret givet mig en masse gode oplevelser og behandlet mig rigtig flot. Det vil jeg gerne sige tak for ved at give noget igen på den her måde. For det andet gør jeg det selvfølgelig også for oplevelsens skyld. Jeg er lidt af en eventyrer, og selv om det er en alvorlig baggrund, og der er en risiko ved jobbet, ja så vil jeg gerne ned og se missionen med egne øjne, når jeg har fået muligheden. Og for det tredje – og på det helt personlige plan – har jeg den opfattelse, at når vi som nation har sagt A, ja så må vi også sige B og følge opgaven i Afghanistan helt til dørs. Og det vil jeg hjertens gerne være med til – altså at fuldende opgaven dernede på en ordentlig måde, så afghanerne selv kan tage over og køre videre ad den kurs, som ISAF-styrken har sat, siger Hasse Resenbro og tilføjer:

- At jeg i uniform kan bidrage til opgaven i Afghanistan gennem min civile baggrund og mine civile kompetencer, ja det er jo nærmest fantastisk. Til gengæld er jeg ikke et sekund i tvivl om, at jeg også vil være blevet lidt klogere på livet, når jeg vender hjem i midten af maj. Herhjemme kommer der jo vand ud af vandhanen, når vi drejer på håndtaget. Jeg tror, det er sundt at komme ud og opleve, at sådan er det ikke nødvendigvis alle steder. Det vil sætte tingene i perspektiv og minde mig om, at jeg skal sætte stor pris på det liv, jeg har og lever.

Hasse Resenbro synes, det er genialt, at forsvaret gør brug af hans civile kompetencer. Foto: Sergeant Rupert Frere, UK Army

Farvel og goddag til Kosovo

En epoke i dansk militærhistorie blev afsluttet, da det sidste danske hold soldater fra hæren forlod Kosovo medio februar. Samtidig tog 35 danske hjemmeværnssoldater hul på en periode med nye opgaver i Camp Novo Selo.

Efter elleve og et halvt års indsættelse i den NATO-ledede KFOR-styrke i Kosovo tog det sidste hold danske soldater fra hæren afsked med deres franske kolleger i midten af februar. De 146 danske soldater fra KFOR Hold 23 satte dermed et historisk punktum for en af de mest succesrige missioner i nyere tid.

Flere end 10.000 danske soldater har gjort tjeneste i Kosovo, hvor den første danske KFOR-enhed blev indsat i juli 1999 blot en lille måned efter, at den serbiske hær havde forladt Kosovo som følge af NATOs 77 dage lange luftkrig imod Serbien.

Den internationale Kosovo Force, KFOR, på cirka 50.000 soldater blev indsat med et dansk troppekontingent på 1.000 mand, opbakning i FNs Sikkerhedsråd og ledet af NATO.

Styrken har gennem alle årene medvirket til at lægge en dæmper på områdets nationalistiske stridigheder, som flere gange er brudt ud i lys lue.

Særlig huskes episoderne i marts 2004, hvor der opstod uroligheder, som meget hurtigt bredte sig til hele Kosovo. I Mitrovica kom det til sammenstød mellem kosovo-albanere og kosovo-serbere, og fra Danmark blev der udsendt et forstærkningsbidrag på ca. 100 mand til den danske bataljon i Mitrovica.

De opholdt sig to uger i området for at støtte bataljonen, inden situationen var så meget under kontrol, at de kunne vende hjem igen.

Gradvis nedtrækning

Kosovo erklærede sig selvstændigt den 17. februar 2008, og indtil videre har omkring 65 lande godkendt uafhængig-

Efter knap 12 års engagement i Kosovo blev den danske hjemtrækning indledt, da den danske KFOR-bataljon blev nedlagt den 17. december 2009. Foto: Morten Fredslund.

heden, heriblandt Danmark.

NATO besluttede i juni 2009, at situationen i Kosovo var stabil nok til at lade NATOs styrke i Kosovo, KFOR, overgå til en mere tilbagetrukket rolle.

I januar 2010 blev NATOs styrke reduceret fra cirka 15.000 til cirka 10.000 soldater. I den forbindelse blev den danske bataljon reduceret fra cirka 300 mand til et kontingent på 180 personer, og den danske lejr Camp Olaf Rye blev nedlagt.

Det sidste danske kontingent, der blev udsendt til Kosovo som Hold 23 fra august 2010, bestod af i alt 146 soldater. Det danske kontingent bestod i hoved-

træk af et let infanterikompani, et militærpolitidetachment, to stk. Liaison Monitoring Teams LMT, et nationalt støtteelement samt et mindre stabselement. Det danske kontingent boede i den franske lejr Novo Selo. Lejren ligger midt imellem de to store byer Mitrovica og Pristina.

Hold 23 overdrog officielt kommandoen til Hold 24 den 10. februar 2011, og det danske bidrag til missionen i Kosovo består nu af 35 mand fra hjemmeværnet. Det er første gang, at hjemmeværnet stiller det samlede danske styrkebidrag i en international mission.

En bevogtningsdeling på 30 mand har til

opgave at stå for adgangskontrol, vagt og patruljering i lejren Camp Novo Selo, som er hjemsted for en fransk-ledet kampgruppe. Ud over bevogtningsdelingen er der fem officerer, der arbejder i KFORs hovedkvarter i Pristina.

Opgaven i Novo Selo skal foreløbig løses i et år, og hvert hold vil blive udskiftet efter ca. 10 uger.

Hjemmeværnssoldaterne på Hold 24 kommer hovedsageligt fra Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland. Det er Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland, der uddanner og udsender hjemmeværnssoldaterne.

Den danske hærs farvel til Kosovo markerer ikke blot afslutningen på en epoke i Kosovo, men er også afslutningen på

omkring 20 års indsættelse af danske soldater fra hæren på Balkan.

Ud over Kosovo har der i næsten to årtier været indsat danske soldater i henholdsvis Kroatien, Bosnien Hercegovina, Albanien og Den tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, FYROM.

Rift om medaljerne

Forsvarets medaljer har været sendt i udbud, og fremover bliver det en enkelt producent, der skal levere de cirka 28.000 medaljer, som tildeles forsvarrets ansatte de kommende fire år.

Netop i disse dage bliver det besluttet hvilken producent der fremover skal levere medaljer til forsvaret. Tidligere har forsvaret købt medaljer hos mange forskellige leverandører, men nu ændrer man indkøbspraksis.

- Nu samler vi indkøb af medaljer hos én enkelt leverandør, og det giver nogle store besparelser, ligesom det bliver mere overskueligt, hvilke medaljer der er på lager, siger major Christian Krause fra Forsvarskommandoen.

EU-udbuddet omfatter cirka 15 forskellige medaljer, hvor hovedparten er medaljer præget i sølv. Eksempelvis Forsvarets Hæderstegn for god tjeneste, Fortjensttegnet for god tjeneste i forsvarrets reserve, Hjemmeværnets fortjensttegn og Forsvarets Medalje for International Tjeneste. Derimod omfatter udbuddet ikke ordner og medaljer, som tildeles af Hendes Majestæt Dronningen – eksempelvis Dannebrogordner.

Udbudsrundens slutdato var den 14. marts, og Christian Krause vurderer, at man har udpeget en leverandør inden for en måneds tid.

Sløringsstift, sokker og stjerner

- Seks leverandører har henvendt sig

"Fortjensttegnet for god tjeneste i forsvarrets reserve" yderst til venstre vil sammen med 14 andre af forsvarrets medaljer fremover blive leveret af én og samme leverandør.

Foto: Morten Fredslund

som interesserede undervejs, og det endte op med tre konkrete tilbud, som vi nu ser nærmere på. Blandt andet skal de indsendte vareprøver igennem en kvalitetskontrol, inden vi kan udpege en vinder af udbuddet, siger Christian Krause.

Med EU-udbuddet af forsvarrets medaljer sættes der punktum for en meget omfattende udbudsrunde, Projekt Beklædning, som har stået på i godt to år. Projekt Beklædning har omfattet 19 udbud, hvor stort set al beklædning til såvel civile som militært ansatte har været sendt i udbud – lige fra tandlægekittler og træsko til forsvarrets

læger og sygeplejersker over kampsoldatens sløringsstift, sokker, uniform og baret til guldbroderier af diverse mærker til gallauniformen og væveri-varer som stofdistinktioner til uniformskjorten – fra konstabelgrad til firestjernet general.

- Set i forhold til den pris, vi hidtil har betalt for tingene, betyder hele udbudsrunden i forbindelse med Projekt Beklædning en besparelse på 200 mio. kr. over en fireårig periode. Hvor meget forsvaret sparer ved at samle leverancen af medaljer, har jeg ikke sat beløb på endnu. Men det er ikke småpenge, siger Christian Krause.

På kamppladsen bærer soldaten rundt på 30-40 kilo, og derfor bliver et hop på 30-40 centimeter en udfordring, der belaster, og i værste fald skader, mine soldater sagde forsvarschefen til deltagerne på årets CenSec konference. Foto: Morten Fredslund

Forsvarschefen til forsvarsindustrien:

Tænk på soldaten

Halvér vægten for at beskytte soldaten, var ét af budskaberne til forsvarsindustrien, da forsvarschefen gav sit bud på hvilke krav, der stilles til et forsvar, som konstant skal kunne tilpasse sig nye scenarier og opgaver.

Den 8. og 9. februar stod Center for Sikkerhedsindustrien i Danmark, CenSec, bag en to-dages konference, hvor små og mellemstore danske industrivirksomheder fik mulighed for at komme i kontakt med de "tunge drenge" inden for forsvars-, sikkerheds- og rumindustrien.

Blandt andet var Boeing, Lockheed Martin, Harris, Rockwell Collins, ITT, AgustaWesland, NASA og Terma repræsenteret på konferencen, som fandt sted på Sabro Kro ved Århus.

En række chefer fra forsvaret var også til stede under konferencen, hvis første dag blev afsluttet med et indlæg af forsvarschef, general Knud Bartels.

- I får mig ikke til at give et bud på,

hvilke konkrete kampfly eller andet nyt materiel jeg foretrækker. Men det er vigtigt at understrege, at de beslutninger jeg tager i dag, ja de skal også kunne stå mål med de udfordringer, som forsvaret vil stå over for om 22 år. Derfor skal forsvaret altid kunne tilpasse sig den aktuelle situation, konflikt og kampplads. Man skal have en kommandostruktur, personel og til et vist punkt – men ikke udelukkende – materiel, der kan tilpasses forskellige aktioner. Forsvaret skal til enhver tid kunne tilpasse sig nye udfordringer. Hvis det ikke kan det, ja så taber vi slaget på kamppladsen, sagde Knud Bartels.

Lille forhindring med stor betydning

Under sit indlæg kom forsvarschefen også med en udfordring til industriens repræsentanter.

- På kamppladsen kan selv små forhindringer få stor betydning. Jeg har selv været på kamppatrulje i Helmand og har der set, hvor stor en udfordring det kan være, når mine soldater skal hoppe blot 30-40 centimeter, fordi Piranhaens rampe ikke rammer jordoverfladen. En

detalje, vil mange måske mene. Men på kamppladsen bærer soldaten rundt på 30-40 kilo, og desuden har han drukket 10-15 liter vand i løbet af dagen. Derfor bliver et hop på 30-40 centimeter en udfordring, der belaster, og i værste fald skader, mine soldater. Min udfordring til jer er derfor: Producér udrustning med mindst samme beskyttelsesevne som i dag. Men halvér vægten, lød det fra Knud Bartels.

Soldaten skal kunne kæmpe

Fremtidens opgaver i Afghanistan får karakter af monitorering og uddannelse af de lokale politi- og hærstyrker. Men det betyder ikke, at forsvaret fremover kan hvile på laurbærerne, når det handler om soldatens uddannelse. Soldaten skal først og fremmest kunne kæmpe, formanede Knud Bartels.

- Også i fremtiden skal vi være i stand til at bidrage til at opbygge lokale hærenheder i fremmede lande. Nøjagtig som vi gør det i Afghanistan i dag. Men for at kunne gøre det skal du være veluddannet kampsoldat. For det giver ingen mening at sætte FN-soldater til at

uddanne hærenheder, hvis hovedformål det er at levere kampsoldater. Hvis du skal være kompetent instruktør, må du først og fremmest være veluddannet og kompetent soldat, sagde forsvarschefen. Hvis det står til Knud Bartels, vil man ikke i forsvarets regi se nye enheder, der opstilles med det ene formål at uddanne og monitorere.

- Vi har ikke kapacitet til at opstille hele enheder, der blot skal uddanne. Derfor må alle langtidsansatte soldater være i stand til at agere på et niveau, som er højere, end det, de faktisk er destinktioneret til. Overkonstabler må have evnerne til at kunne agere som sergent og oversergent, yngre officerer på premierløjtnantsniveau må kunne agere som kaptajner og majorer ect. ect. I modsat fald må man opbygge en parallelstruktur og det vil på kort tid sprænge budgetterne. Intet forsvar er i stand til at køre en parallelstruktur, sagde Knud Bartels, der også kom ind på kravene

til soldaternes kompetencer i nutidens missioner.

Bred vifte af kompetencer

- Soldaten skal være klar til at indgå i enheder, der skal kunne flytte flere tusinde kilometer. Og indsættes langt væk med kort varsel – det skal alle soldater have viljen til, sagde forsvarschefen og gav et eksempel på den historiske udvikling af soldatens kompetencer.

- Som ung officer i hæren for 40 år siden, da blev du delingsfører i en infanterienhed, og hvis du havde evnerne, ja så blev du chef for et kompagni, og så var du som oftest happy med det. Når jeg i dag møder unge officerer ude i Helmand, så besidder de et hav af kompetencer inden for infanteri, CIMIC, tolkning, efterretning, elektronisk krigsførelse, Forward Air Control, artilleriobservation ect., ect. Med andre ord er den unge officer, der forlader Camp Price efter seks måneder, uddan-

net på et niveau og i et omfang, jeg for år tilbage ikke i min vildeste fantasi kunne forestille mig, var muligt. Men det er realiteterne på kamppladsen i dag, sagde forsvarschefen.

Godt 150 repræsentanter fra små og mellemstore industrivirksomheder deltog i CenSec-konferencen, hvor både leverandører og aftagere af sikkerhedsmateriel holdt en række indlæg.

Ud over forsvarschefen var blandt andre Danmarks ambassadør i NATO, Carsten Søndergaard, kontorchef i NASAs nanosatellitenhed, Elwood Agasid, sikkerhedschef i Trafikstyrelsen, Keld Zülów, vicepræsident i markedsafdelingen hos Terma, Jørn Henrik Levy Rasmussen, og forsker, ph.d. Lars Bangert Struwe fra Center for Militære Studier ved Københavns Universitet, der umiddelbart efter konferencen er blevet landskendt i sin egenskab som ekspert i pirateri, på talestolen.

Godt 150 små og mellemstore virksomheder var repræsenteret, da Center for Sikkerhedsindustrien i Danmark, CenSec, stod bag en to-dages konference i Århus. Foto: Morten Fredslund

Interforce Region Nordjylland stod bag arrangementet, hvor stabslæge Jens Tingleff fortalte om de udfordringer og oplevelser, der fulgte med, da 100 danskere overtog den primære bemanning og ledelse af Felthospitalet i Camp Bastion. I tre måneder var Jens Tingleff chef for det hospital i verden, som modtager flest traumer. Foto: Morten Fredslund

Barske billeder fra en succes

Den danske indsats på felthospitalet i Camp Bastion i 2009 var både barsk, lærerig og succesfuld fortalte stabslæge Jens Tingleff under Interforce-foredrag i Aalborg.

Der var barske billeder blandt illustrationerne, da stabslæge Jens Tingleff fortalte om nogle af de udfordringer og oplevelser, som fulgte med, da han i tre måneder som chef stod i spidsen for Felthospitalet i Camp Bastion. Danmark overtog ledelsen og cirka 100 danske læger, sygeplejersker, laboranter, radio-grafer og sygepassere afløste briterne fra den 20. juli til 15. oktober 2009.

Felthospitalet i Camp Bastion regnes for det hospital i verden, der behandler flest alvorlige traumer, og kravene til danskernes faglighed var derfor store, da man indledte de første øvelser, der skulle ruste de 97 danskere til opgaven.

- To tredjedele af mit personel havde civilt arbejde, så man kunne ikke bare tage dem ud i halve og hele år for at øve os. Så tid var en mangelvare. Det vigtigste er jo at lære hinanden at kende,

så man kan samarbejde, men reelt var vi kun sammen tre-fire uger, inden vi tog af sted, fortalte Jens Tingleff under Interforce-foredraget på Aalborg Kaserner.

Travlt fra starten

Når danske militærenheder sættes sammen og skal øve med henblik på indsættelse i en mission, regner man normalt med trekvart til et års forberedelse.

- Vi gennemførte to store øvelser i England, hvor en tro kopi af felthospitalet var bygget op i en stor hangar. Samtidig øvede vi alt det administrative, der følger med, når en patient kommer ind og skal evakueres hjem efter behandling. Så det var ikke kun den lægelige faglighed, der blev trænet, men også administrationen. Og det var vigtigt, for vi fik susende travlt, da vi landede, sagde Jens Tingleff.

Da han overtog ledelsen af felthospitalet med de knap 100 danskere, 45 briter og 43 amerikanere, var det på tærsklen til det, der skulle vise sig at blive den travleste periode i hele felthospitalets historie.

- Vi modtog 100-160 patienter om ugen, og da vi fik overdraget nøglerne, var det faktisk overtagelse under kamp – en af de vanskeligste militære operationer, der findes overhovedet. Hospitalet skal jo fungere 24 timer i døgnet, selv om et nyt hold tager over, fortalte Jens Tingleff, hvis foredrag var bygget op over en PowerPoint-præsentation med indlagte filmklip fra tidligere britiske hold og klip fra TV2s dokumentarserie "Felthospitalet", der blev vist i foråret 2010.

Dilemmaer

De 40 fremmødte fik under foredraget indblik i hospitalets opbygning, personallets indkvarteringsforhold, deres arbejde og fritid samt de mange udfordringer og følelsesmæssige dilemmaer, som personalet stod med og i, når det eksempelvis gjaldt de meget svært tilskadekomne soldater, de mange civile patienter og ikke mindst behandling og udskrivning af de mange børn, som blev behandlet på felthospitalet.

- Hvis en civil kommer til skade som følge af krigsskader, og ikke kan behandles andre steder, så skal vi tilbyde ham

behandling. Men vi tog også imod civile, der var kommet til skade på anden vis - og ikke kunne få behandling andre steder, sagde Jens Tingleff.

Barske billeder

Allerede inden Jens Tingleff gik i gang med sit foredrag, advarede han mod barske billeder. Og da et foto af en mine-ramt og svært lemlæstet soldat blev vist, stod det klart, hvilke udfordringer felthospitalets personale stod over for.

- Vi skulle levere traumebehandling på et meget højt niveau, og det er klart, fagligheden udfordres, når en soldat som ham blev bragt ind. Heldigvis var der rigtig gode chancer for at overleve, hvis du blev bragt til behandling på felthospitalet, hvor overlevelseshraten var oppe på 97 procent, sagde Jens Tingleff og remsede kort soldatens skadesrapport op.

- Læsion på højre hånd, venstre arm amputeres, brystkassen åbnes for at tjekke blødninger, en testikel fjernes,

begge ben amputeres over knæet, over 50 blodtransfusioner. Han overlevede, og det var blandt andet på grund af de mange blodtransfusioner, som ikke engang var rekord. Nogle patienter fik mellem 130-150 portioner blod, mens de lå på operationsbordet, sagde Jens Tingleff, der også kom ind på de kompetencer, som han lagde vægt på hos personalet, der skulle kunne arbejde under ekstremt stressede situationer, når de svært traumatiserede patienter blev fløjet til felthospitalet.

Faglighed, mod og vilje

- I de situationer er der tre kompetencer, som er særlig vigtige: Du skal være faglig kompetent – altså du skal kunne operere, det du stilles over for. Du skal have mod til at handle – også når der opstår situationer, der ikke er beskrevet i protokollen. Så jeg gjorde meget ud af at rose mod. Og så skal du have viljen. Vil du det her sammen med os andre, eller gør du det for egen vindings skyld. Helt grundlæggende kan man sige, at ham eller hende, jeg tog med ud, skulle

Godt 2.100 patienter blev modtaget på felthospitalets skadestue i løbet af de tre måneder, hospitalet var under dansk ledelse. Kirurgerne stod i alt i 1.105 timer ved operationsbordene, og der blev i alt gennemført 1.112 operationer. Jens Tingleff ses her ved operationsbordet (med maske i venstre side). Foto: Morten Fredslund

Kalender

Kommende arrangementer i regionerne. For udførlig omtale se www.interforce.dk:

Region Nordjylland:

10. maj: Trænregimentets fødselsdag med parade og efterfølgende reception.

26. maj: Besøg ved Jægerkorpsset.

Region Midtjylland

7. maj: Åbent Hus-arrangement på Dragonkasernen. Godt 3.000 gæster møder op på kasernen, hvor der fra kl. 10-16 er et væld af aktiviteter for hele familien. Ud over soldater fra Jydske Dragonregiment er hjemmeværnet, flyvevåbnet og politiet også repræsenteret.

Region Syddanmark

14. april: Besøg ved hjemmeværnets bevogtningssenhed, der er under uddannelse mhp. udsendelse til Kosovo. Uddannelsen finder sted i Søgårdlejren i Sønderjylland.

1. juli: Sønderjyllands Tattoo i Åbenrå.

Region Sjælland

April: Koncert med Hjemmeværnets Musikkorps på Antvorskov Kaserne. Indbydelse tilgår støttevirksomhederne, når dato er fastlagt.

Region Hovedstaden

14. maj: Familiearrangement på Raghhammer Skydeterræn. Regionens Interforce komité og støttemedlemmer samt deres familier inviteres til familiedag med aktiviteter og udfordringer på Raghhammer Skydeterræn.

være klar til at arbejde under de ofte ekstreme forhold på Felthospitalet, hvor vi boede og arbejdede tæt sammen under stress i et internationalt miljø, og hvor der af og til også blev råbt højt, sagde Jens Tingleff.

Efter sit foredrag blev han spurgt, hvorvidt han er klar til at tage af sted igen.

- Det er jeg klar til. Ligesom 80 procent af de øvrige danskere, der var udsendt med Felthospitalet, svarede Jens Tingleff.

Historisk udsendelse af fly og soldater

Hele Folketinget står bag udsendelsen af seks F-16 fly og 132 soldater til den militære indsats mod Libyen. Det er dog ikke første gang, at et enigt Folketing står sammen om at udsende danske soldater.

Blot få timer efter, at Folketingets politikere traf den historiske beslutning om at bidrage med F-16 fly og personel til aktionen mod Libyen, lettede F-16 flyene fra Flyvestation Skrydstrup. Foto Jørgen Kølle.

Da et enigt Folketing den 19. marts 2011 besluttede, at Danmark skulle bidrage med F-16 fly og personel for at håndhæve den af FN's Sikkerhedsråd vedtagne no-flight zone over Libyen, blev der skrevet historie. Det er første gang i nyere tid, at et helt enigt Folketing står bag udsendelse af en militær enhed, som indsættes i en mission, hvor der er mulighed for at komme direkte i kamp. Men historisk set er det langt fra første gang, at danske soldater udsendes med et enigt Folketing i ryggen. Faktisk er det 10. gang siden 1990, at et dansk militært bidrag udsendes til en international mission, uden at få politiske nej-stemmer mod sig.

- Vi har tidligere set et enigt Folketing stemme for et dansk militært bidrag til en international mission. Det er dog første gang, at Enhedslisten stemmer

for dansk deltagelse i en mission, der i den bagvedliggende FN-resolution giver mulighed for så offensive operationer, som vi ser her. Og det er overraskende, siger Peter Kim Laustsen, der er souschef på Institut for Strategi på Forsvarsakademiet.

Beslutning nr. 50

Peter Kim Laustsen har samlet materiale om alle de beslutningsforslag, der ligger bag udsendelse af danske soldater til internationale missioner. Hvis der ses bort fra bidraget til afvisningsberedskabet på Island, er folketingsbeslutningen om et militært bidrag mod Libyen den 50. i rækken, som omhandler udsendelse af danske soldater, siden udsendelsen af korvetten Olfert Fischer i 1990.

- Der er tradition for bred politisk konsensus, når det handler om udsen-

delse af danske soldater. Men jo mere vidtgående de internationale aftaler er i forhold til en offensiv indgriben, jo større skepsis møder beslutningen i Folketinget. Der er dog en spirende trend, der tyder på, at bredden af den politiske opbakning følger bredden af de militære løsninger, som i dag spænder vidt. Fra de bløde bevoftningsopgaver som hjemmeværnet tager sig af i Kosovo, over farvandsovervågning for at afværge pirateri samt logistikopgaver for FN til deciderede kampopgaver i Helmand og nu udsendelsen af F-16 fly, siger Peter Kim Laustsen.

Den udsendelse af danske soldater, som har mødt størst modstand, er uden tvivl Danmarks bidrag til den multinationale indsats i Irak. Beslutningen blev vedtaget den 21. marts 2003 med 61 stemmer for og 50 imod.